Тілегіміз – тату тірлік, мұратымыз – ауыз бірлік!

ЕЛ ТІЛЕГІ

Газет 2007 жылғы 22 қарашадан шығады

gazeta_eltilegi@mail.ru

№33 (785) Сәрсенбі 17 тамыз 2022 жыл

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ТӘУЕЛСІЗ АҚПАРАТТЫҚ, ТАНЫМДЫҚ, ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТІ

http://www.qsip.kz/ http://www.instagram.com/eltilegigazeti http://www.facebook.com/eltilegigazeti

ҚҰРЫЛЫСШЫЛАРҒА ҚҰРМЕТ КӨРСЕТІЛДІ

Қала әкімі Асылбек Шаменов Құрылысшылар күні кәсіби мерекесіне орай шаһардағы құрылыс саласының ардагерлері мен қызметкерлеріне құрмет көрсетті.

Асылбек Өмірбекұлы құрыш қолды құрылысшыларды құттықтап, аймақтың осы салада жеткен жетістіктеріне мереке иелерінің үлесі зор екендігін жеткізді.

«Құрылысшының жұмысы – ғасырлар бойы сақталатын мұра. Сондықтан, құрылысшы құрметті де мәртебелі мамандық. Қызылордалықтарды сапалы және қолжетімді баспанамен қамтамасыз ету, инженерлік, өндірістік және көлік инфрақұрылымын салу жөніндегі мемлекеттік міндеттердің сәтті шешімі құрылысшылардың біліктілігі мен шеберлігіне байланысты. Сұлу шаһардың айбынын арттырып, сымбатына сән қосып, өңіріміздің өсіп-өркендеуіне жаңаша серпін беретін құрылыс индустриясын дамытуда құрылысшылардың орасан зор үлесі бар. Құрылысшылар күні мерекесі қарсаңында барша Сыр құрылысшылары мен ардагерлерін құттықтай отырып, туған жерімізді көркейтіп-көріктендірудегі игі істеріміз әрдайым жемісті, нәтижелі болсын деп тілеймін», – деді қала әкімі.

Қабылдауда саланың қарқынды дамуына үлесін қосып жүрген бірқатар құрылыс компанияларының қызметкерлері құрмет грамоталарымен, облыс және қала әкімінің алғыс хаттарымен марапатталды.

Жиын соңында сала ардагерлері құрылыс саласына мемлекеттен жасалып жатқан қолдаудың артқанын айтып, нәтижесінде қалада құрылыс ауқымының кеңейгендігін сөз етті.

Сонымен қатар, мереке қарсаңында назардан тыс қалдырмай құрмет көрсеткен шаһар басшысына алғыстарын жеткізіп, өңір дамуына өз тілектерін білдірді.

ҚАЛА ӘКІМІ КЕНТ ТҰРҒЫНДАРЫМЕН ЖҮЗДЕСТІ

Қала әкімі Асылбек Шаменов Тасбөгет, Белкөл кентінің тұрғындарымен кездесіп, ондағы атқарылып жатқан ілкімді істердің барысына куә болды.

Кент және ауылдық округ тұрғындарымен кездесу бағдарламасына сәйкес, шаһар басшысы Тасбөгет кентіне барады.

Кентте бірқатар әлеуметтік нысандар бой көтеріп, құрылыс қарқынды жүруде. Бұл жолғы аралауда қала әкімі алдымен «Қызылорда строй монтаж» темір-бетон өнімдері цехына барды. Александр Ким басқаратын цех 11 адамды жұмыспен қамтып отыр. Цехта бетонды құдықтар, рабица торшалары, өзге де құрылыс материалдары шығарылуда. Шаһардағы құрылыстарға кәсіпорын дайын әрі сапалы өнімдерін ұсынып, кәсіпті ілгерілетуде.

Цех жұмысына сәттілік тілеген Асылбек Өмірбекұлы ары қарай Орталық саябақ жанында жеке кәсіпкердің бастамасымен салынып жатқан биометриялық зертхананың, «Құддыс ишан» мешітінің, 53 пәтерлік бес қабатты тұрғын үйдің құрылысымен танысты. Жұмыстардың барысын бақылаған қала әкімі мердігерлерге нысандардың барлығы сапалы болуы керектігін тапсырды.

Тұрғындармен жүздесу №11 мектеп-лицейдің алдында өтті. Қала әкімімен кездесуде тұрғындар жер беру кезегі, қоғамдық көлік қатынасын реттеу, жаңа емхана салу қажеттілігі туралы өзекті мәселелерді көтерді. Шаһар басшысы талап-тілектердің ескерусіз қалмайтындығын, айтылған ұсыныстарға байланысты нақты шаралар қабылданғандығын жеткізді.

Қала басшысы Белкөл кентіндегі жас жеткіншектерді спортқа баулу мақсатында ашылған «Белкөл» спорттық сауықтыру кешенінің жұмысымен танысты.

Мұндағы 4 жаттығу залында 8 үйірме тұрақты жұмыс жасауда. Жас өрендер еркін күрес, джиу-джитсу, қазақша күрес, дзюдо, каратэ, үстел теннисі, шахмат т.б. спорт түрлерін меңгеріп, салауатты өмір салтын ұстануда. Кешен меңгерушісінің ендігі межесі тағы бір жабық спорттық нысанның құрылысын жүргізіп, футбол алаңын ашу. Ол үшін арнайы жері белгіленген.

Белкөл кентінің тұрғындарының игілігіне берілетін келесі нысан - теміржол арқылы өтетін жаяу жүргіншілер көпірі. Ұзындығы 108, биіктігі 8 метрлік көпір құрылысы биылғы жылдың ақпан айында басталған. Шойын жолдың екі бетін жағалай қоныстанған халық үшін ауадай қажет бұл көпір қазан айында пайдалануға беріледі деп жоспарлануда.

Нысандарды аралап болған соң қала басшысы Асылбек Шаменов кент тұрғындарымен жүздесті. Бұл кездесуде белкөлдіктер бірқатар ұсыныстарын жеткізді. Халықтың талап-тілегін тыңдаған қала әкімі көтерілген мәселелердің мүмкіндігінше тез шешілу жолдары қарастырылатынын атап өтті.

ЖТМҚ-ның 78 түріне қала тұрғындары, шалғай ауылдар да қол жеткізе алады

Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының Қызылорда облысы бойынша филиалының директоры Бақыт Исмаханбетов «Жоғары технологиялық медициналық қызметтерді қолдана отырып ем алу мүмкіндіктері туралы» тарқатып әңгімелейді.

Қазақстанда міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруды енгізумен жоғары технологиялық медициналық қызметтер (ЖТМҚ) көлемі артып келеді. Олар диагностика мен емдеудің инновациялық, бірегей әдістерін қолдану арқылы жүзеге асырылады. Бұл, ең алдымен, ашық жүрекке жасалатын оталар, жүрек, бауыр, бүйрек трансплантациясы, ми ісіктеріне арналған нейрохирургиялық араласулар, тұқым қуалайтын және жүйелі ауруларды, лейкоздарды, эндокриндік патологияның ауыр түрлерін емдеу, күрделілік жоғары хирургиялық араласулар.

ЖТМҚ-ның 78 түріне қала тұрғындары да, шалғай ауылдар да бірдей қол жеткізе алады. Егер адам ауырып қалса, оған инновациялық технологияларды қолдана отырып диагностика мен емдеу қажет болса, онда тұратын жеріне қарамастан, ол жоспарлы медициналық көмекке жүгіне алады. Басты шарт – МӘМС жүйесінде сақтандырылу мәртебесі. Пациенттер алған жоғары технологиялық медициналық қызметтердің барлығы әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының қаражаты есебінен төленеді.

Қордың филиалы ЖТМҚ көрсетуге көпбейінді облыстық ауруханамен шарт жасасты.

2022 жылдың бірінші жартыжылдығының қорытындысы бойынша 200,7 млн. теңге сомасына 29 жоғары технологиялық медициналық қызмет көрсетілді, оның ішінде ТМККК шеңберінде 8,4 млн. теңге сомасына 1 қызмет, МӘМС жүйесінде 192,3 млн. теңге сомасына 28 қызмет.

2021 жылдың бірінші жартыжылдығында 293,7 млн. теңге сомасына 48 жоғары технологиялық медициналық қызмет көрсетілді, оның ішінде ТМККК шеңберінде 7,7 млн. теңге сомасына 1 қызмет, МӘМС жүйесінде 286,1 млн. теңге сомасына 47 қызмет.

Оталардың саны өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 53% - ға төмендеді.

ЖТМҚ көрсетуге ағымдағы жылы Қор филиалымен 562,9 млн. теңге қарастырылған. 2021 жылы 539,3 млн. теңге бөлінді. Қаржыландыру көлемі 4% - ға өсті.

Жоғары технологиялық қызметтердің көмегімен көбінесе келесі оталар жүргізілді: автоматты кардиовертер/дефибрилляторды имплантгау; бас және мойын тамырларын эндоваскулярлық (жаппай) эмболизациялау немесе окклюзиялау; бивентрикулярлық дефибрилляторды, жалпы жүйені имплантгау (CRT-D); стенттерді бассүйекішілік артерияларға тері арқылы имплантгау.

ӘМСҚ қаражаты есебінен жасалған ең қымбат оталар - жүрек ырғағын басқаруға, жүрек жұмысын үндестіруге және өмірге қауіп төндіретін аритмиялардың алдын алуға арналған кардиологиялық қондырғыларды имплантациялау оталар. Бивентрикулярлық дефибрилляторды, жалпы жүйені (CRT-D) имплантгау, автоматты кардиовертерді/дефибрилляторды имплантгау сияқты оталар. Олардың әрқайсысының құны 8,4 млн теңге.

Құны бойынша орташа ота, сомасы 6,1 млн. теңге - бас және мойын тамырларын эндоваскулярлық (жаппай) эмболизациялау немесе окклюзиялау.

ЖТМҚ-дың арзан оталардың бірі, сомасы 3,1 млн. теңге - қолқа қақпақшасын тін трансплантатымен ашық және басқа ауыстыру; митральды қақпақшаны тін трансплантатымен ашық және басқа ауыстыру; аннулопластика.

ЖТМҚ-ға жолдаманы қалай алуға болады?

ЖТМҚ алуға жіберу туралы шешімді пациентті жоғары технологиялық медициналық көмек көрсететін қандай да бір медициналық ұйымға жіберу мәселесін шешу үшін бейінді мамандар кіретін жергілікті денсаулық сақтау басқармасының басшысы құрған арнайы комиссия қабылдайды.

Бұдан әрі медициналық ұйым пациенттің тіркелген жері бойынша құжаттар пакетін ЖТМҚ комиссиясының қарауына жібереді, содан кейін комиссия құжаттарды қарайды, жолдаманың негізділігін айқындайды және хаттамаға ресімдей отырып, шешім қабылдайтын болады. Оң шешім қабылданған жағдайда ЖТМҚ комиссиясы емдеуге жатқызуға жолдаманы пациенттің құжаттар пакетін қоса бере отырып, «Емдеуге жатқызу бюросы» порталында тіркейді. Электрондық форматта қалыптастырылған медициналық ұйымға емдеуге жатқызуға жолдаманы пациент веб-порталда, ЖТМҚ ұсынатын денсаулық сақтау ұйымына емдеуге жатқызу кезінде қабылдау бөлімінде және тіркелген жері бойынша денсаулық сақтау ұйымына сұрау салу бойынша ала алады. Емдеуге жатқызуға жолдама келіп түскен сәттен бастап екі жұмыс күні ішінде қаралады және науқасты стационарға емдеуге жатқызу күнін айқындайды.

Ж.ҚАСЫМ

ҚЫЗЫЛОРДАДА 1601 ОҚУШЫҒА ДЕМЕУШІЛЕР ЕСЕБІНЕН КӨМЕК КӨРСЕТІЛДІ

«Мектепке жол» акциясы басталғаннан уақыттан бері облыс бойынша 1601 балаға жалпы құны 18 млн 953 мың теңге көлемінде материалдық көмек көрсетілді.

Мемлекеттік мекемелер, шағын және орта кәсіп иелері, жауапкершілігі шектеулі серіктестер және демеушілер көмегімен балаларға оқуға ең қажетті – мектеп және спорттық костюмдер, кроссовкалар, сөмкелер және кеңсе тауарлары берілген. Ең бастысы, халықтың әлеуметтік қорғалмаған топтарындағы балаларды мектепке дайындауға ерекше көңіл бөлінді.

«Бүгінде «Мектепке жол» акциясы жалғасуда. Барлық білім беру мекемелерінде микроаудандар бойынша балаларды тіркеу, есепке алу шаралары ұйымдастырылуда. Бүгінгі күнге дейін басқарманың сенім телефонына 3 мыңнан астам ата-ана тарапынан «Мектепке жол» акциясы жөнінде түсіндірме беру жөнінде хабарлама түсті», – дейді облыстық білім басқармасының бөлім басшысы Шолпан Жүнісова.

Айта кетейік, аталған акцияға «Қызылдихан» шаруа қожалығы, «БАҚ» шаруа қожалығы, «Ақжарма» шаруа қожалығы, «Сейфуллин Жер» шаруа қожалығы мен, «Жан-Рос» ЖШС, Мереке» ательесі, «Ақжүрек», «Ел Арай» компаниялары демеушілік танытып, көмек көрсетті.

Алдағы уақытта «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ – 100 оқушыға оқу құралы, «Dalatex» ЖШС 400 балаға форма тігіп беру жоспарлауда. Сондай-ақ, қаламыздағы А.Тоқмағамбетов мәдениет үйінің аумағында жергілікті тауарөндірушілердің қолынан шыққан мектеп формалары сатылуда. Бұл жәрменкелер 5 қыркүйекке дейін жалғасатын болады.

СУПЕРМАРКЕТТЕР (ДҮКЕНДЕР) ҮШІН ЖАДЫНАМА!

ҚР Сауда және интеграция министрлігі «Сауда қызметін реттеу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 31-бабының 7-тармағына сәйкес сауда желісін немесе ірі сауда объектілерін ұйымдастыру арқылы тауарларды сату жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ішкі сауда субъектісі мен азық-түлік тауарларын жеткізуші арасында азық-түлік тауарларын беру шартын жасасу кезінде жеткізушіден белгілі бір азық-түлік тауарларын сатып алуына байланысты ішкі сауда субъектісіне төленетін сыйақыны азық-түлік тауарының бағасына қосу көзделуі мүмкін екенін хабарлайды.

Көрсетілген сыйақының мөлшері осы шарт тараптарының келісуіне жатады және сатып алынған азық-түлік тауарлары бағасының 5% аспауға тиіс. Сыйақының көрсетілген жиынтық мөлшерін есептеу кезінде қосылған құн салығының сомасы ескерілмейді. Ішкі сауда субъектісінің Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітетін тізбеде көрсетілген әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларының жекелеген түрлерін сатып алуына байланысты осы тармақта көрсетілген сыйақыны төлеуге жол берілмейді.

Осы тармақтың бірінші бөлігінде белгіленген сыйақы мөлшерінен асқан кезде ішкі сауда субъектісі Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауапты болады.

Анықтама: Сыйақы-тауар берушінің азық-түлік тауарларын ілгерілету жөніндегі көрсетілетін қызметтерді қоса алғанда, азық-түлік тауарларын сатып алуға және өткізуге байланысты тауарларды сату жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ішкі сауда субъектісіне, оның ішінде осындай тауарларды жарнамалау және оларды арнайы орналастыруды жүзеге асыру, сондай-ақ осы тауарларды дайындау, өңдеу, буып-түю арқылы ақшалай төлемі, сауда желілеріне жіберу немесе ірі сауда орындары.

Сонымен қатар, «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің 204-3-бабына сәйкес сыйақы мөлшерінен асып кету ескерту жасауға әкеп соғады. Жыл ішінде заңнама талаптарын қайталап бұзу 300 айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларына мыналар жатады:

ақ қант – құмшекер	күнбағыс майы
бірінші сортты бидай ұны	тауық еті (сан сүйек және іргелес жұмсақ еті бар сан жілігі)
бірінші сортты ұннан жасалған бидай наны(пішінді)	сиыр еті (сүйекті жауырын-төс бөлігі)
рожки(өлшеніп салынатын)	майлылығы 2,5% жұмсақ қаптамадағы сүт
қарақұмық жармасы (дән, өлшеніп салынатын)	майлылығы 2,5% жұмсақ қаптамадағы айран
тазартылған күріш (домалақ дәнді, өлшеніп салынатын)	сары май (тұздалмаған, майлылығы 72,5 %-дан кем емес, толтырғыштар мен өсімдік майлары жоқ)
картоп	
сәбіз	тауық жұмыртқасы (I санатты)
басты пияз	ас тұзы
аққауданды қырыққабат	сүзбе: майлылығы 5 – 9 %

ҚР Сауда және интеграция министрлігі Қазақстан Республикасы нарықтық экономикасы бар ел болып табылатынын хабарлайды және «Сауда қызметін реттеу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларына бөлшек сауда бағаларын (бұдан әрі-ӘМАТ, 19 атаудан тұратын тізбе қоса беріледі) қоспағанда, тауарларға бағаларды ішкі сауда субъектілері дербес айқындайды. Осы Заңның 9-бабына сәйкес шекті сауда үстемесінің жол берілетін мөлшері өндірушінің босату бағасының немесе көтерме сауда берушінің сатып алу бағасының

он бес пайызынан аспайды. Осы тармақтың бірінші бөлігіне сәйкес белгіленетін, әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларына рұқсат етілген шекті бөлшек сауда бағаларының мөлшері асып кеткен кезде ішкі сауда субъектісі Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауаптылықта болады.

Анықтама: Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекстің 204-4 – бабы - ішкі сауда субъектісінің сауда қызметін реттеу туралы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген ӘМАТ-қа сауда үстемесінің мөлшерін асыруы – ескерту жасауға әкеп соғады, бір жыл ішінде қайталап асырып жібергені үшін-шағын кәсіпкерлік субъектілеріне

10 АЕК мөлшерінде, орта кәсіпкерлік субъектілеріне-75 АЕК мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады. Ірі кәсіпкерлік субъектілері үшін-300 АЕК мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

«Сақтансаң, сақтайды» дегендей, азаматтар тосыннан келетін табиғат апаттары мен жол-көлік оқиғасынан туындайтын салдарлардан өздерінің жылжитын және жылжымайтын мүліктерінен айырылу қауіптерінен сақтануды жөн көреді.

Әр түрлі экономикалық формацияда күнелткен сақтандыру ең басты экономикалық институттардың бірі болып келеді, бірақ нарық жағдайында ғана жүзеге асырылады. Сақтандыру адамның маңызды қажеттілігі – қауіпсіздік қажеттілігін қанағаттандыруына бейімделген. Жалпы, сақтандыру – бұл адам өмірінде орын алуы мүмкін жағымсыз жағдайлардан заңды тұлғалар мен азаматтардың мүдделерін қорғайды және бұл сақтандыру шарты негізінде жүзеге асырылады.

САҚТАНДЫРУ ШАРТТАРЫНАН ТУЫНДАЙТЫН ДАУЛАР

Ал, сақтандыру шарты - сақтанушы мен сақтандырушы арасындағы олардың өзара міндеттемелерін айқындайтын келісім. Сақтандыру шарты бойынша бір тарап (сақтанушы) сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндеттенеді, ал екінші тарап (сақтандырушы) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтанушыға немесе шартта белгіленген сома (сақтандыру сомасы) шегінде өзінің пайдасына шарт жасалған өзге тұлғаға (пайда алушыға) сақтандыру төлемін төлеуге міндеттенеді.

Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде сақтандыру шартында көзделген тәртіппен және жағдайларда өзге де төлемдерді жүзеге асыру жағдайлары көзделуі мүмкін.

Сақтандыру нысандары:

1. міндеттілік дәрежесі бойынша - ерікті және міндетті;
2. сақтандыру объектісі бойынша - жеке және мүліктік;
3. сақтандыру төлемін жүзеге асыру негіздері бойынша - жинақтаушы және жинақтаушы емес болып табылады.

Міндетті сақтандыру - заңнамалық актілердің талаптарына орай жүзеге асырылатын сақтандыру. Міндетті сақтандырудың түрі, тәртібі және шарттары заңнама актісімен белгіленеді.

Міндетті сақтандырудың әр түрі сақтандырудың бөлек санаты болып келеді, оларға: өмірді сақтандыру; аннуитеттік сақтандыру; жазатайым оқиғалар мен аурулардан сақтандыру; медициналық сақтандыру; көлік құралдарын сақтандыру; жүкті сақтандыру; мүлікті сақтандыру; кәсіпкерлік тәуекелдігін (қатерлігін) сақтандыру; көлік иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру; тасымалдаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру; келісім бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру; зиян келтіргені үшін азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру жатады.

Кәсіпкерліктің дамуы, нарықтағы бағалардың өзгеруі, ұжымдағы әріптестердің сенімсіздігі, шарт бойынша банкротқа ұшырауға байланысты шығындар болуы мүмкін. Сондай-ақ, кездейсоқ орын алатын жол-көлік оқиғасы сақтандыруды дамытуды талап етіп, сақтандыруға қажеттілік арта түсті.

Сақтандырудың ең көп таралған түрі – көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру .

Қажеттілік артқан сайын, сақтандыру шарттарынан туындайтын даулар да жоқ емес.

Алайда, азаматтар мен заңды тұлғалар сақтандыру шарттарына сәйкес, келтірілген материалдық шығынды өндіру туралы талаппен сотқа жүгінбес бұрын, сақтандыру компанияларына сақтандыруда көзделген өз құқықтарын талап еткен жөн. Яғни, сақтандыру шарттарынан туындайтын сот даулары міндетті түрде сотқа дейін бітіммен аяқтауды жүргізуді талап ететін даулардың санатына жатады.

Осылайша, қолданыстағы сақтандыру туралы заңнама талаптарына сәйкес сақтандырушымен анықталған зардап мөлшері туралы жәбірленушімен (пайда алушы) сақтандырушы арасында даулы сұрақ туындаған кезде сақтандыру омбудсманының кеңсесіне жүгіну қажет. Сақтандыру омбудсманының қызметінде белгілі мерзімнен аспайтын, сол уақытта шешім қабылданатын дауды қарау мерзімінің уақыт тәртібі анықталған.

Сақтандыру омбудсманы - сақтандыру ұйымдары арасында міндетті және ерікті сақтандыру мәселелері бойынша туындайтын; сақтанушылар (сақтандырылушылар, пайда алушылар) мен сақтандыру ұйымдары арасында сақтандыру шарттарынан туындайтын келіспеушіліктерді реттеуді жүзеге асыратын, өз қызметінде тәуелсіз жеке тұлға екенін түсіндіреміз.

Жалпы, «Сақтандыру шарттарынан туындайтын даулар бойынша сот практикасы туралы» Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2017 жылғы 6 қазандағы № 8 нормативтік қаулысында айқындалғандай, көрсетілген құқық қатынастары бойынша заңнама Қазақстан Республикасының Конституциясына негізделеді және Қазақстан Республикасының Азаматтық, Қазақстан Республикасының Еңбек, Қазақстан Республикасының Азаматтық процестік кодекстерінен, «Сақтандыру қызметі туралы» 2000 жылғы 18 желтоқсандағы, «Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» 2003 жылғы 1 шілдедегі, «Туристі міндетті сақтандыру туралы» 2003 жылғы 31 желтоқсандағы, «Қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру туралы» 2005 жылғы 7 ақпандағы Қазақстан Республикасының заңдарынан, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банк Басқармасының 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 14 қаулысымен бекітілген Көлік құралына келтірілген зиян мөлшерін анықтау қағидаларынан (және басқа да нормативтік құқықтық актілерден тұрады.

«Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 18 желтоқсандағы Заңына сәйкес, кәсіпкерлік қызмет түрі ретінде сақтандыруды жүзеге асыру жөніндегі негізгі ережелерді, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарын, сақтандыру брокерлерін құру, олардың қызметін лицензиялау, реттеу, тоқтату ерекшеліктерін, Қазақстан Республикасының бейрезидент-сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының филиалдарын, Қазақстан Республикасының бейрезидент-сақтандыру брокерлерінің филиалдарын ашу, олардың қызметін лицензиялау, реттеу, тоқтату ерекшеліктерін, өзге де жеке және заңды тұлғалардың сақтандыру нарығында қызмет ету шарттарын, сақтандыру нарығын мемлекеттік реттеу міндеттерін және сақтандыру қызметін бақылау мен қадағалауды қамтамасыз ету қағидаттарын айқындайды.

Бүгінгі күні соттарда сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелерді орындауға байланысты істерді қарауда бірыңғай тәжірибе қалыптасып, істерді қарау сапасы тұрақталған.

Мәселен, Қызылорда облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотында талап қоюшы «К» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің жауапкер «Н» Сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамынан сақтандыру төлемін өндіріп алу туралы талабы бойынша азаматтық іс қаралды.

2018 жылғы 10 сәуірде сақтандырушы (жауапкер) мен сақтанушы (талап қоюшы) арасында ерікті сақтандыру шарты жасалып, шарт бойынша мамандандырылған техника – тиегішті залалдан сақтандыру сомасы 5 000 000 теңгені құраған.

2018 жылдың 17 маусымында Қызылорда облысының кен орнында жоғарыда аталған арнайы техниканың кенеттен жануы салдарынан сақтандырыл-ған мүліктің толық жойылуы орын алған.

Талап қоюшы жауапкерге сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарлап, сақтандыру төлемін алуға қажетті құжаттарды ұсынған, алайда жауапкер техникада бұрыннан ақау болған деген негізбен зиянды өтеу бойынша әрекет жасамаған, осыған байланысты талап қоюшы жауапкерден 5 000 000 теңге мөлшеріндегі сақтандыру төлемінің сомасын өндіріп алуды сұрап, сотқа талап қоюмен жүгінген.

Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 803-бабының талаптарына сәйкес сақтандыру шарты бойынша бір тарап (сақтанушы) сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндеттенеді, ал екінші тарап (сақтандырушы) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтанушыға немесе шартта белгіленген сома (сақтандыру сомасы) шегінде өзінің пайдасына шарт жасалған өзге тұлғаға (пайда алушыға) сақтандыру төлемін төлеуге міндеттенеді. Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде сақтандыру шартында көзделген тәртіппен және жағдайларда өзге де төлемдерді жүзеге асыру жағдайлары көзделуі мүмкін. Сақтандыру сақтандыру шарты негізінде жүзеге асырылады.

Шарттың талаптарына сәйкес сақтанушы сақтандырушыға шартта белгіленген мөлшерде және мерзімде сақтандыру сыйлықақысын төлеуге, ал сақтандырушы сақтандыру жағдайы басталған кезде шартта белгіленген талаптарға сәйкес сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндеттенген.

Сақтанушының сақтандырылған мүлікті иеленуіне, пайдалануына, билік етуіне байланысты сақтанушының мүліктік мүдделері (мамандандырылған техника) оның зақымдануы немесе жоғалуы (жойылуы) салдарынан сақтандыру объектісі болып табылады.

Сотта анықталғандай, кен орнында жоғарыда аталған арнайы техниканың кенеттен жануы салдарынан сақтандырылған мүліктің толық жойылуы орын алған.

Сотта өзінің қорытындысына түсіндірме берген Қызылорда облысы бойынша сот сараптамасы институтының сарапшысы С. жүк тиегіштің толық жануы оны әдейі өртеуден немесе бұрыннан пайда болған ақаудан емес, қозғалтқыштың жанында орналасқан жанармай беру жүйесінің кенеттен істен шығып, жанармайдың қызып тұрған коллекторға тамып оттың тұтануы себебінен орын алғанын көрсеткен.

Сонымен қатар, 2018 жылға арналған техникалық қызмет көрсету және жөндеу кестесінің жылдық жоспарына сәйкес, сақтандырылған мүлік (мамандандырылған техника) 2018 жылдың маусым айындағы техникалық қызмет көрсету актісіне сәйкес техникалық тексеруден өткен. Оқиға болған күні іс материалдарына сәйкес көлік құралы жарамды күйде болған, бұл жағдай арнайы техниканың жай-күйін күнделікті тексеру журналындағы мәліметтермен де расталған.

Азаматтық кодекстің 828-бабы 1-тармағының 1)-тармақшасына сәйкес сақтандырушы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру шартында немесе заң актілерінде белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру төлемін жүргізуге міндетті.

Сот шешімімен талап қоюшы «К» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің талап қоюы ішінара қанағаттандырылды. Франшиза талаптары ескеріліп (франшиза - сақтандырушыны сақтандыру талаптарында көзделген, белгілі бір мөлшерден аспайтын залалды өтеуден босату), жауапкер «Н» Сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамынан талап қоюшының пайдасына 4 500 000 теңге мөлшерінде сақтандыру төлемі, 135 000 теңге мөлшерінде мемлекеттік бажға төленген сот шығысы өндірілді.

Сондай-ақ, Қызылорда облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотында талап қоюшы «Х» сақтандыру компаниясы акционерлік қоғамының жауапкер «Б» кәсіпорнынан сақтандыру сыйлықақысының сомасын өндіріп алу туралы азаматтық іс қаралған.

«Х» сақтандыру компаниясы акционерлік қоғамы мен «Б» кәсіпорны арасында қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектілер иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру және міндетті экологиялық сақтандыру шарттары жасалған. Сақтандыру сыйлықақыларының жалпы сомасы 471 417 теңге.

Сақтандыру шарттарына сәйкес, сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлеуге, ал сақтандырушы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтанушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндеттенеді. Алайда сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлемеген.

Қазақстан Республикасы Азаматтық Кодексінің 272, 273-баптарының талаптарына сәйкес міндеттеме - міндеттеме шарттары мен заң талаптарына сәйкес тиісінше орындалуға тиіс, ал мұндай шарттар мен талаптар болмаған жағдайда - іскерлік қызмет өрісіндегі әдеттегі құқықтарға немесе әдетте қойылатын өзге де талаптарға сәйкес орындалуға тиіс.Заңдарда немесе шартта көзделгеннен басқа реттерде міндеттемені орындаудан біржақты бас тартуға және оның шарттарын біржақты өзгертуге жол берілмейді.

Аталған кодекстің 818-бабының 1-тармағына сәйкес сақтандыру сыйлықақысы – сақтанушы сақтандырушыға соңғысы сақтандыру шартында айқындалған мөлшерде сақтанушыға (пайда алушыға) сақтандыру төлемін жүргізу міндеттемелерін қабылдағаны үшін төлеуге міндетті ақша сомасы.

Ал, 831-бабы 1-тармағының 1) тармақшасына сәйкес сақтанушы сақтандыру шарты белгілеген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру сыйлықақыларын төлеуге міндетті.

Іс материалдары бойынша сақтандырушы мен сақтанушы арасында міндетті сақтандыру шарттары жасалғаны, алайда сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлемегені анықталды.

Сот шешімімен талап қоюшы «Х» акционерлік қоғамының талап қоюы қанағаттандырылып, жауапкерден талап қоюшының пайдасына 471 417 теңге сақтандыру сыйлықақысы өндірілді.

Сонымен қатар, Қызылорда облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотында талап қоюшы «Н» Сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының жауапкер «Қ» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінен сақтандыру сыйлықақысын өндіріп алу туралы талап қоюы бойынша заматтық іс оңайлатылған (жазбаша) іс жүргізу тәртібімен қаралды.

Сот шешімімен талап қоюшының талап қоюы қанағаттандырылып, жауапкерден сақтандыру сыйлықақысы өндірілді.

Қорыта айтқанда, жеке және заңды тұлғалардың сақтандыру шарттарын жасауы - қандай да бір қолайсыз жағдайлар туындаған кезде олардың мүліктік мүдделерін қорғаудың кепілі болып табылатынын атап өткен жөн.

Б.ЕЛШІБЕКОВ,
Қызылорда облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотының төрағасы

АЛИМЕНТ ӘКЕ БОЛМАЙДЫ

Алимент ата-ананың орнын алмастыра алмайды. Бұл қаржы баланың күнделікті қажеттілігін өтеу үшін тағайындалады. Алайда, әке беретін мейірімді, қолдауды, қамқорлық пен тәлім-тәрбиені қаржысымен толтыру әсте мүмкін емес. Міне, осыны кейбір азаматтар түсіне бермейді. Осындай өз баласына алимент төлеуден қашатын әкелер сот шешімдерінің орындалмай, орта жолда қалуына залалын тигізіп отыр. Бүгінде сот орындаушылар өндірісіндегі істердің басым бөлігі алимент өндіруге қатысты. Жыл басынан бері Қызылорда қалалық сотына 2022 жылдың 7 айы бойынша алиментті өндіріп алу дерегі бойынша 710 арыз түссе, облыс бойынша 890 атқарушылық іс түскен. Орындауда 13002 атқарушылық іс бар.

Соңғы 6 айда 608 некені бұзу туралы іс қаралған

Дәстүрлі қазақ отбасында бұрын ажырасу деген мүлдем болмаған. Өкінішке орай, бүгінде еліміздің барлық өңірінде ажырасу үйреншікті жағдайға айналған. Кеше ғана бақытты отбасы болуға бекініп, бір-бірін сыйлап өтуге серттескен жастардың бір-ақ күнде жатқа, тіпті дұшпанға айналып кетуі ешкімді таңдандыра қоймайды. Қынжылтатыны, статистиканың кері кеткені емес, ажырасқан отбасыларда бала психикасының соққы алатыны. Ерлі-зайыптылар арасындағы некенің бұзылуынан ең алдымен балалар зардап шегуде. Кез келген бүлдіршін анасы мен әкесінің жанында, тату отбасында өскенді қалайды. Өкінішке орай, баланың пікірімен санасып жатқан ата-ана жоқ. Қызылорда қалалық сотына 2022 жылдың 6 айында 3763 талап қою мен 121 азаматтық іс түскен. Оның ішінде неке бұзу туралы – 608 іс қаралған. Көрсеткішке сүйенсек жыл басынан бері 608 отбасы некені бұзу туралы өтініштерін жолдаған. Демек алты айдың ішінде ай сайын 100 – ден аса отбасының шаңырағы шайқалады екен.

Жастарды жарастыруға соттар да мүдделі

Бүгінде сотқа неке бұзу туралы арыз жазып келген жұптар ажырасуға тұрмыстық жағдайдың қиындығын, мінездерінің жараспауын, ерінің ішімдік пен нашаға тәуелді болуын алға тартып жатады. Мұндай жағдайда сот ерлі-зайыптылардың өзара түсінісуіне, асығыс шешім қабылдамауына, мәселені ақылмен, байыппен шешуіне ықпал етіп, арнайы уақыт беріп жатады. Кейбір жұптар осы берілген уақыт ішінде татуласып, отбасын сақтауға екі жақтан тырысады. Ал кейбір жұптарға қанша уақыт берсең де шешімін өзгерте қоймайды. Мұндайда судьяның некені бұзу туралы шешім шығарудан бас тартуға ешқандай құқығы жоқ. Дегенмен, ортақ балалары бар ерлі-зайыптылардың менмендікті басып, бір-біріне кешіріммен қарауы маңызды. Өйткені, отбасының бұзылуы толық емес жанұялар санының көбеюіне, әке тәрбиесін көрмей өсетін балалардың көбеюіне, әлеуметтік аз қорғалғандар санының артуына алып келеді.

Судьяның сөзіне сүйенсек, ажырасу тек бір сот процесімен аяқталмайды. Некені бұзу туралы сот кейіннен ортақ мүлікті бөлу, балалардың кіммен қалатынын анықтау, баламен кездесу уақытын белгілеу, алимент төлеу секілді бірнеше сот отырысына жалғасады. Ал осыншама сот отырысы ересек адамдардың өзін тоздырып, жүйкесіне кері әсер етіп жатады. Сот процесі деп жүргенде отбасының шаруасы жайына қалады, көңілі алаңдаған адам айналасымен сөзге келіп, жанжалдасуы мүмкін. Мұндай кезде жұмыстың өнімділігі тоқтайды. Сот отырысы болады деп үнемі жұмыстан сұранып, ойы басқа жақта жүрген адамды жұмыс берушінің де жақтыра қоюы екіталай. Сонымен бірге соттасып жүрген адамдардың баланы бақылауға, тәрбиесімен айналысуға уақыт таппайтыны белгілі. Міне, осындай кері әсері көзге көрініп тұрғандықтан судьялар әрбір отбасыны сақтап қалуға, ерлі-зайыптыларды татуластырып, жарастырып жіберуге күш салады.

Ерлі-зайыптылар арасындағы келіспеушілік ажырасқаннан кейін де тоқтамайды. Өйткені алимент беруден жалтаратын азаматтар көбінесе бұрынғы әйеліне ақша бергісі келмейтінін алға тартады. Сол себепті олар мекен - жайын жиі өзгертіп, ресми айлығын жасырып, қаржысын қолма-қол алуды әдетке айналдырады. Осындай айла тәсілдің арқасында қулығын асырған әкелерден облыс бойынша 168 ана балаларына тиесілі алиментті ала алмай отыр.

Алимент сот шешімімен немесе тараптардың келісімімен төленеді. Бұл келісім жазбаша нысанда жасалады және міндетті түрде нотариуста куәландырылады. Егер келісімге келу мүмкін болмаса немесе тараптардың бірі алименттерді төлеуден бас тартса, онда сотқа өтініш беріп, алиментті мәжбүрлі төлеткізуге болады. Ол үшін Азаматтық процессуалдық кодексінің 32-бабына сәйкес сотқа талап арызбен жүгіну қажет. Сот орындаушылар алиментке қатысты сот актілерін бірінші кезекте орындауға күш салады. Қалай болғанда да мұның артында бала тағдыры тұр.

Құзырлы органдар әкелік парызын өтеуден қашып жүргендерді тауып алдымен сот актісін дер кезінде орындауға шақырады. Алимент төлеуге мойын бұрмаса, ескерту жасалады. Одан кейін жалақысынан алимент сомасын ұстап қалуға әрекет жасалады. Статистикалық мәліметке жүгінсек қазіргі таңда облыс бойынша жалақыдан немесе сыйақылардан ұсталған 5731 іс мерзімді орындауда. Жалпақ тілмен айтқанда 5731 борышкердің жалақысынан алимент ұсталып отыр.

Алиментті жалақыдан ұстау борышкер жұмыс істейтін ұйым есепшісінің басшылығында болады. Оны ұстау және аудару үшін нотариалды расталған келісім мен сот бұйрығы немесе атқару парағы қажет. Алайда, борышкер әкелер көбіне-көп жалақысын заңды түрде алмайды, табысын барынша жасырады. Олар жылжымайтын, жылжитын мүліктерін, банктегі шоттарын да туыстарының атына жазуға машықтанған. Мұндай жағдайда берешектен алиментті өндіру мүмкін

ҚЫЛМЫСТЫҚ ЗАҢНАМАНЫ ЖАҢҒЫРТУ – ЗАМАН ТАЛАБЫ

Заңнамаларды ізгілендіруге бағытталған өзгерістер қоғам қажеттілігінен туындайды. Себебі, заң елдегі құқықтық түйткілдерді шешуге пәрменді болуы тиіс. Әр уақыттың заңына қарап, сол кезеңнің құқықтық жағдайын және заман келбетін қиындықсыз аңғаруға болады, осыдан «Заманына қарай - заңы» деген сөздер қалыптасқан.

Өткен жылы мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев бірнеше заңға қол қойғаны мәлім. Соның ішінде қылмыстық заңдарға енгізілген елеулі өзгерістер мен толықтыруларды халыққа таныстыру, бөлісу аса маңызды. Атап айтқанда, 2021 жылғы 29 желтоқсанда «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өлім жазасын жою мәселесі бойынша өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» Қазақстан Республикасының Заңы қабылданды.

Өзгерістер мен толықтырулар аясында, елімізде өлім жазасы ұғымы, мораторий кезіндегі талаптар мен оларды қолдану туралы Қылмыстық Кодекстегі арнайы бап күшін жояды. Өлім жазасы қылмыстық заңнаманың санкцияларынан алынып тасталады. Ал, өмір бойы бас бостандығынан айыру ең қатаң жаза болып қала береді.

Қылмыстық кодексті толықтыру арқылы өлім жазасы өмір бойына бас бостандығынан айырумен ауыстырылған адамдарды мерзімінен бұрын шартты түрде босатуға тыйым салынды. Өлім жазасына байланысты мәселелерді реттейтін қылмыстық іс жүргізу, қылмыстық-атқару кодекстерінің ережелері толық көлемде жойылды. Өлім жазасы қылмыстық жаза түрі ретінде ұлттық заңнамадан толығымен алынып тасталды. Осылайша, Қазақстан өлім жазасынан бас тартқан 106 мемлекеттің қатарына кірді.

Осы заңға сәйкес, Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінің 10-бабының екінші бөлігіндегі «бас бостандығынан айыру немесе өлім жазасы» деген сөздер «немесе бас бостандығынан айыру» деген сөздермен, 11-баптың бесінші бөлігіндегі «өмір бойына бас бостандығынан айыру немесе өлім жазасы» деген сөздер «немесе өмір бойына бас бостандығынан айыру» деген сөздермен ауыстырылды.

Аталған заң аясында 40-баптың екінші бөлігінің 4) тармағындағы «бостандығынан айыру» деген сөздер «бостандығынан айыру қолданылуы мүмкін» деген сөздермен ауыстырылып, 5) тармақ алынып тасталды.

46-баптағы төртінші бөліктің бірінші сөйлеміндегі «–аса ауыр қылмыстар жасағаны үшін, сондай-ақ өлім жазасына балама ретінде» деген сөздер «аса ауыр қылмыстар жасағаны үшін», 56-баптың төртінші бөлігіндегі «өлім жазасы мен өмір бойына бас бостандығынан айыру» деген сөздер «өмір бойына бас бостандығынан айыру» деп өзгертілді.

72-баптың сегізінші бөлігінің 1) тармағы «тәртібімен» деген сөзден кейін «не өлім жазасын жоятын заңның қолданылуына байланысты» деген сөздермен толықтырылып, 77-баптың бесінші бөлігінде бірінші сөйлемдегі «Өлім жазасына немесе өмір бойына бас бостандығынан айыруға» деген сөздер «Өмір бойына бас бостандығынан айыруға» деп өзгертіліп, екінші сөйлемдегі «өлім жазасы өмір бойына бас бостандығынан айыруға ауыстырылады» деген сөздер алынып тасталды.

67-баптың бірінші бөлігінің 5) тармағындағы «өмір бойына бас бостандығынан айыру не өлім жазасы» деген сөздер «немесе өмір бойына бас бостандығынан айыру» деген сөздермен ауыстырылды.

490-баптың төртінші бөлігіндегі «өлім жазасына немесе өмір бойы бас бостандығынан айыруға сотталған» деген сөздер «өмір бойына бас бостандығынан айыруды өтеп жатқан» деп өзгеріс енгізілді.

94-баптың екінші бөлігінің үшінші абзацындағы «өлім жазасы кешірім жасау тәртібімен бас бостандығынан айыруға ауыстырылған» деген сөздер «өлім жазасы түріндегі жазасы кешірім жасау тәртібімен немесе өлім жазасын жоятын заңның қолданылуына байланысты бас бостандығынан айыруға ауыстырылған», 96-баптың екінші бөлігінің 4) тармақшасы өлім жазасы түріндегі жазасы кешірім жасау тәртібімен немесе өлім жазасын жоятын заңның қолданылуына байланысты бас бостандығынан айыруға ауыстырылған» деп толықтырылды.

Елімізде өлім жазасын қолдану Қазақстан Республикасында ҚР Президентінің 2003 жылғы 17 желтоқсандағы тиісті мораторий енгізу туралы Жарлығымен тоқтатылған болатын. Сонымен бірге, Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев ағымдағы жылдың 16 наурызында Қазақстан халқына жасаған «Жаңа Қазақстан: жаңару мен жаңғыру жолы» атты жолдауында «өлім жазасына тыйым салу туралы шешімді біржола бекіту үшін Конституцияға тиісті өзгеріс енгізу қажет» деп атап өтті.

Бұған дейін елімізде өлім жазасына мораторий қолданылған еді. 2003 жылғы 17 желтоқсанда Қазақстанның Тұңғыш Президенті - Нұрсұлтан Назарбаев өлім жазасын жою туралы мәселе шешілгенге дейін оның үкімдерін орындауға мерзімсіз мораторий енгізілгенін жариялады. Жарлық 2004 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енген болатын.

Қазақстанда өлім жазасын толық жою жоғары гуманистік қағидаттарға сәйкес келеді, адам құқығын қорғауды және жоғары конституциялық құндылық – өмір сүру құқығының кепілдігін қамтамасыз етеді.

Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес, 2021 жылдың қаңтар айынан бастап Қазақстанда өкілеттіктерін бөле отырып, қылмыстық процестің үш буынды моделі енгізілді. Бұл модельде қылмыстық процеске үш буын жауап береді: тергеу органы, прокуратура және сот. Құрылымдар арасындағы өкілеттіктер нақты айқындалған. Сотқа дейінгі тергеу органдары: қылмыстық құқық бұзушылықты анықтау, жолын кесу, қатысы бар адамдарды анықтау, дәлелдемелерді жинау және бекіту. Прокуратура: жиналған дәлелдемелерге тәуелсіз баға беру, негізгі іс жүргізу шешімдерін қабылдау, айып тағу және сотта қолдау. Сот: жаза тағайындау. Мұндай шектеу құқық қорғау кедергілерін тудырып, тергеу органдарының негізсіз заңсыз шешімдерінен қорғайды.

Қылмыстық қудалауға тартылған тұлғаларға қатысты қылмыстық қудалау органдарымен қабылданатын негізгі процестік шешімдер прокурордың келісуімен реттеледі. Прокурордың келісімінсіз қылмыстық қудалау органдарының барлық негізгі шешімдерінің заңды күші мен құқықтық салдары болмайды. Осылайша, прокурормен шешімдер бекітілгенге дейін азаматтарды қылмыстық процеске тартуға жол берілмейді. Прокурор тергеудің әр кезеңінде нәтижелерді тәуелсіз бағалау бойынша, яғни жинақталған дәлелдемелерді бағалай отырып, адамды күдікті деп тану туралы шешім қабылдайды, ал тергеу нәтижелері бойынша айыптау актісін жасайды және сотта айыптауды қолдайды.

Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша енгізілген қылмыстық процестің үш буынды моделі сөзсіз заңның үстемдігін, әділдігін және халықтың қауіпсіздігін қамтамасыз етеді. Қадағалаудан іс жүргізу шешімдерін қабылдауға кезең-кезеңмен көшу азаматтардың, күдіктінің де, жәбірленушінің де конституциялық құқықтарын қорғауға, қылмыстық процестің шеңберіне негізсіз тарту фактілерін болдырмауға және тұтастай алғанда тергеудің объективтілігін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Қылмыстық процестің үш буынды моделін жетілдіру мақсатында 2021 жылғы 27 желтоқсанда «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне құқық қорғау органдары, прокуратура және сот арасында өкілеттіктердің және жауапкершілік аясының аражігін ажырата отырып, үш буынды модельді ендіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасының Заңы қабылданды.

Заң аясында Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінің 54) тармағы «хаттама – қылмыстық процесті жүргізетін орган жасайтын процестік әрекет тіркелетін процестік құжат, ал осы Кодекстің баптарында тікелей көзделген жағдайларда – сотқа дейінгі тергеп-тексеруді жүзеге асыратын адамның процестік шешімі» деген редакцияда жазылды.

52-баптың бірінші және екінші бөліктері мынадай редакцияда жазылды.

Бірінші сатыдағы соттарда қылмыстық істерді қарауды судья жеке-дара жүзеге асырады, ал төтенше ахуал жағдайларында және жаппай тәртіпсіздіктер барысында жасалған адам өлтіру туралы, соғыс уақытында немесе ұрыс жағдайында жасалған әскери қылмыстар туралы, кәмелетке толмағандардың жыныстық тиіспеушілігіне қарсы аса ауыр қылмыстар туралы істер бойынша айыпталушының өтінішхаты бойынша істерді қарауды бір судья және он алқаби құрамында жүзеге асырылады.

Ауыр және аса ауыр қылмыстар туралы қылмыстық істерді апелляциялық тәртіппен қарау құрамында алқаның кемінде үш судьясы болатын алқалы түрде жүзеге асырылады, ал қысқартылған тәртіппен немесе бұйрықтық іс жүргізу тәртібімен қаралған қылмыстық теріс қылықтар және онша ауыр емес және ауырлығы орташа қылмыстар туралы істер бойынша, үкімді орындау мәселелері бойынша соттың үкімдеріне, қаулыларына, тергеу судьясының қаулыларына берілген шағымдарды, прокурорлардың өтінішхаттарын қарау кезінде судья жеке-дара жүзеге асырады.

65-баптың бірінші бөліктің 1) және 2) тармақтары «прокурор айыптау актісін жасаған, туралы хаттаманы, сотқа дейінгі жеделдетілген тергеп-тексеру хаттамасын, айыптау хаттамасын бекіткен және қылмыстық істі қылмыстық заңның тиісті бабы (баптары) бойынша сотқа жіберу туралы шешім қабылдаған» деген редакцияда жазылды. Бесінші бөліктің 2) тармағы «прокурор жасаған айыптау актісінің, прокурор бекіткен қылмыстық теріс қылық туралы хаттаманың, сотқа дейінгі жеделдетілген тергеп-тексеру хаттамасының, айыптау хаттамасының көшірмелерін алуға» деп өзгертілді.

Сондай-ақ, 71-баптың алтыншы бөлігінің 13) тармағы «өзін жәбірленуші деп тану немесе одан бас тарту, сотқа дейінгі тергеп-тексеруді тоқтату туралы қаулылардың, айыптау актісінің, сотқа дейінгі жеделдетілген тергеп-тексеру хаттамасының, айыптау хаттамасының көшірмелерін, сондай-ақ бірінші, апелляциялық және кассациялық сатылардағы соттың үкімі мен қаулысының көшірмелерін алуға», 87-баптың он бірінші тармағы «бұлтартпау шараларын қолдану немесе тергеу әрекеттерін жүргізу туралы өтінішхатты шешетін, сондай-ақ шағымдарды осы Кодекстің 106-бабында көзделген тәртіппен қарайтын тергеу судьясына мәлімделген қарсылық білдіруді осы тергеу судьясы қаулы шығара отырып жеке-дара шешеді. Істі осы Кодекстің 52-бабының бірінші бөлігіне сәйкес жеке-дара қарайтын судьяға мәлімделген қарсылық білдіруді сол соттың төрағасы немесе осы соттың басқа судьясы, ал олар болмаған жағдайда, жоғары тұрған соттың судьясы шешеді. Қарсылық білдіру туралы мәлімдеме қанағаттандырылған жағдайда, қылмыстық іс, шағым не өтінішхат белгіленген тәртіппен басқа судьяның іс жүргізуіне беріледі» деген редакцияда жазылды.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қылмыстық, қылмыстық-процестік заңнаманы жетілдіру және жеке адам құқықтарының қорғалуын күшейту мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2019 жылғы 27 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Заңының 1-баптың 3-тармағында:

9) тармақша жетінші абзацындағы «қылмыстар туралы істерді қоспағанда, аса ауыр қылмыстар бойынша қылмыстық істерді қарауды – сот айыпталушының өтінішхаты бойынша бір судья және он алқаби құрамында алқабилердің қатысуымен жүзеге асырады» деген сөздер «қылмыстар» деген сөзбен ауыстырылып, мынадай мазмұндағы сегізінші абзацпен толықтырылды.

6) кәмелетке толмағандардың жыныстық тиіспеушілігіне қарсы аса ауыр қылмыстар туралы істерді қоспағанда, аса ауыр қылмыстар бойынша қылмыстық істерді қарауды – сот айыпталушының өтінішхаты бойынша бір судья және он алқаби құрамында алқабилердің қатысуымен жүзеге асырады».

Жоғарыда атап көрсетілген заңнамаларға енгізілген өзгерістер мен толықтырулар Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексін ізгілендіруге бағытталған және ел азаматтарының құқықтарын қорғаудың кепілі болып табылады.

Б.ЖАҢАБАЕВ,
Қызылорда қалалық №2 сотының төрағасы

ДАУ БІТІМГЕРШІЛІКПЕН АЯҚТАЛДЫ

Қызылорда қалалық сотында талап қоюшы заңды тұлға Акционерлік қоғам жауапкер А.-дан берешек сомасын өндіріп алу мен кепіл мүлкінен өндіріп алу туралы талап қою бойынша азаматтық ісі қаралды.

Сот талқылауы барысында, төрағалық етуші судья тараптарға қарыз сомасын өндіріп алу туралы азаматтық іс бойынша бітімгершілік келісімнің артықшылықтарын түсіндірді. Нәтижесінде, тараптар өзара келісім жасасуға келіскен.

Бітімгершілік келісімге сәйкес жауапкер талап қоюшыға 6 147 957 теңге мөлшеріндегі қарыз сомасын 2025 жылдың шілде айына дейін төлеуге міндеттенген, егер келісім орындалмаған жағдайда талап қоюшы жауапкерден берешектің қалған сомасын және кепіл мүлкіне – тұрғын үйді өндіріп алу туралы талаптармен атқару парағын беру туралы өтінішхатпен сотқа жүгінуге құқылы.

Сотпен татуласу келесімі бекітіліп, іс бойынша іс жүргізу тоқтатылған.

Ұйғарым заңды күшіне енбеген.

ТАРАПТАР ҚАРЫЗ ӨНДІРУ ТУРАЛЫ ДАУ БОЙЫНША ТАТУЛАСТЫ

Байқоңыр қалалық сотына талап қоюшы «К» жауапкер Е.-ден қарыз сомасын өндіріп алу туралы талап қоюмен жүгінді.

Тараптарға дауды татуластыру рәсімдерінің көмегімен аяқтау жөніндегі құқықтары түсіндірілді.

Нәтижесінде, тараптар дауды медиация тәртібімен реттеу туралы келісімге келгендерін көрсетіп, соттан аталған келісімді бекітуді сұрады.

Медиациялық келісімінің шарттары бойынша, жауапкер Е. талап қоюшыға 418 164, 91 теңге мөлшерінде берешегін 2022 жылғы шілдеден бастап 2022 жылғы қазанға дейін 25 000 теңгеден, 2023 жылғы 20 қарашада 18 164, 91 теңгеден өтеу кестесіне сәйкес талап қоюшының есеп шотына ақшалай қаражатты аудару арқылы төлеуге міндеттенеді.

Сот ұйғарымымен тараптар арасындағы медиациялық келісім бекітіліп, іс бойынша іс жүргізу тоқтатылды.

Сот ұйғарымы заңды күшіне енбеген.

ОРТАҚ МҮЛІКТІ БӨЛУ ТУРАЛЫ ДАУ МЕДИАЦИЯМЕН РЕТТЕЛДІ

Арал аудандық сотында талап қоюшы Н-ның жауапкер П-мен арасындағы ортақ мүлікті бөлу туралы азаматтық ісі медиация тәртібімен аяқталды.

Талап қоюшы талабында, жауапкермен некеде тұрған уақыттары тұрғын үй сатып алғандарын көрсетіп, ортақ мүлікті бөлуді және оның құнын өндіруді сұраған.

Аталмыш істі сот талқылауына дайындау барысында судья С.Бертай тараптарды бітімге шақырып, «Медиация туралы» заңның талаптары мен тиімділігін түсіндірген. Нәтижесінде, тараптардан медиативтік келісімді бекіту туралы өтініштер түскен.

Медиативтік келісімге сәйкес, тараптар ортақ мүлікті бөлу туралы өзара келіскен.

Осыған орай, дауды медиация тәртібімен реттеу туралы жасалған келісімнің шарттарын бекіту және іс жүргізуді тоқтату туралы сот ұйғарымы қабылданған.

Бетті дайындаған: Ж.ҚАСЫМ

емес. Соған орай сот орындаушысы борышкерді үкімді орындамағаны үшін әкімшілік жауапкершілікке тарту туралы сотқа ұсыныс енгізеді. Ондайда әкімшілік айыппұлдың мөлшерін сот судьясы айқындайды. Немесе борышкерге айыппұлдың орнына 5 тәулікке дейін әкімшілік қамауға алу жазасы тағайындалуы мүмкін. Статистикалық мәліметке жүгінсек әкімшілік кодекстің 669 бабына сәйкес облыс бойынша алимент төлемеген 150 борышкерге әкімшілік айыппұл салынған. Оның ішінде 3-еуі 15 күнге дейін қамауға алынған. Қарызы 30 млн. жуық.

Алимент қалай есептеледі?

ҚР «Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы» Кодексінің 139-бабының 1-тармағына сәйкес, алимент төлеу туралы келісім болмаған кезде сот кәмелетке толмаған балаларға олардың ата-аналарынан алиментті ай сайын бір балаға - ата-анасы табысының және (немесе) өзге де кірісінің - төрттен бір бөлігін, екі балаға - үштен бір бөлігін, үш және одан да көп балаға тең жартысын өндіріп береді.

Алимент қандай табыстардан ұсталады?

«Кәмелетке толмаған балаларды асырап-бағуға алимент ұсталатын жалақының және (немесе) өзге де кіріс түрлерінің тізбесін бекіту туралы» ҚР Әділет министрінің 2014 жылғы 29 желтоқсандағы №372 бұйрығында көзделген.

Атап айтсақ:

-еңбекақы;

- қосымша ақылар мен үстеме ақылар;
- сыйлықақылар мен сыйақылар;
- өтемақылар мен комиссиялық сыйақылар;
- зейнетақы төлемдері;
- мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар;
- шәкіртақылар мен авторлық табыстар;
- кәсіпкерліктен түскен кірістер.

Алименттерді төлеу туралы келісімді қалай құрастыру керек?

Алименттер төлеу туралы келісім жазбаша нысанда жасалады және нотариатта куәландыруға жатады. Яғни, алимент төлеуге міндетті адам және оларды алушы нотариаттың куәландыруына жататын алиментті төлеу туралы жазбаша келісім жасасуға құқылы. Алиментті төлеуге міндетті адам және (немесе) алиментті алушы әрекетке қабілетсіз болған жағдайда келісім олардың заңды өкілдері арасында жасалады.

Алименттер төлеу туралы келісімде міндетті түрде алименттер мөлшері, төлеу тәсілі мен тәртібі қамтылуы тиіс.

Алименттер мынадай тәсілдермен:

- алиментер төлеуге міндетті адамның табысына және (немесе) өзге де кірісіне үлеспен;
- кезең-кезеңмен төленіп тұратын тұрақты ақша сомасымен;
- біржолғы төленетін тұрақты ақша сомасымен;
- мүлік беру жолымен;
- келісімге қол жеткізілген өзге де тәсілдермен (жұмыстарды орындау, қызметтер көрсету және т.б.) төленуі мүмкін.

Сондай-ақ, алименттерді төлеу туралы нотариат куәландырған келісім болмаған жағдайда алимент алуға құқығы бар адам алименттерді өндіріп алу туралы талабымен сотқа жүгінуге құқылы.

Сот арқылы алимент өндіріп алу жолы қандай?

Алименттерді сот арқылы өндіріп алуға дейін тараптар арасында келісімге келу мүмкін болмаса немесе тараптардың бірі алименттерді төлеуден бас тартса, онда сотқа арыз беріп, алименттерді мәжбүрлі төлеткізуге болады.

Сотқа алименттерді төлету туралы арызбен егер алименттерді төлеу туралы келісім бойынша бұрын төленбесе, алименттерге құқықтар туындаған сәттен бастап өткен мерзіміне қарамастан жүгінуге болады. Бұнда алименттер сотқа жүгінген сәттен бастап тағайындалады, ал өткен кезең үшін алдыңғы 3 жылдан артық емес уақытқа егер осы кезеңге дейін асырауға қаражат берілмегені анықталса, талап ете алады.

Кәмелетке толған, бірақ еңбекке жарамсыз балаға алимент төленеді...

ҚР «Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы» Кодексінің 143-бабының 1-тармағына сәйкес еңбекке жарамды ата-аналар өздерінің көмекке мұқтаж, еңбекке жарамсыз кәмелетке толған балаларын күтіп-бағуға міндетті. Осы баптың 2-тармағына сәйкес алимент төлеу туралы келісім болмаған кезде еңбекке жарамсыз кәмелетке толған балаларға алимент мөлшерін сот алимент төлеу кезіндегі қолданылып жүрген АЕК-нің еселенген қатынасында, тараптардың материалдық және отбасылық жағдайлары мен басқа да назар аударарлық мүдделерін негізге ала отырып, айқындайды.

Заң бойынша қандай жағдайда алимент төлемеуге болады?

Борышкердің материалдық жағдайының нашарлағанын және оның отбасылық жағдайының өзгергенін куәландыратын дәлелдемелер болған кезде сот оның алимент бойынша берешекті төлеуден толық немесе ішінара босату туралы талабын қанағаттандыру туралы шешімді қабылдай алады. Егер алиментті төлемеуге дәлелді салмақты себептері болса. Ал борышкердің материалдық және отбасылық жағдайының өзгеруі алименттер бойынша пайда болған берешекті өтеуге мүмкіндіктің жоқтығы анықталса, қабылдауға құқылы.

P\S: Отбасы кез келген адамның алтын қазынасы. Баланың тәлім- тәрбие алатын жылы ұясы. Сол ұяны бұзбай, перзенттерінің өсіп жетілуін қамтамасыз ететін ол ата-ана. Әр бала ата-ана мейіріміне сусап өсуге лайық.

Зибаш ӘЛИ

Приложение 2
к приказу Министра финансов
Республики Казахстан
от 20 августа 2010 года № 422

Наименование организации: ТОО МФО GROUP ИНВЕСТ
Сведения о реорганизации:
Вид деятельности организации: микрокредитование
Организационно-правовая форма: ТОО
Форма отчетности: отдельная
Среднегодовая численность работников: 4
Субъект предпринимательства:
Юридический адрес организации: г Кызылорда ул Муратбаева № 13

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС

по состоянию на "31" декабря 2021 года

тыс.тенге

Активы	Код строки	На конец отчетного периода	На начало отчетного периода
I. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Денежные средства и их эквиваленты	010	7 943	4 563
Финансовые активы, имеющиеся в наличии для продажи	011		
Производные финансовые инструменты	012		
Финансовые активы, учитываемые по справедливой стоимости через прибыли и убытки	013		
Финансовые активы, удерживаемые до погашения	014		
Прочие краткосрочные финансовые активы	015		
Краткосрочная торговая и прочая дебиторская задолженность	016	72	64
Текущий подоходный налог	017		
Запасы	018	2	3
Прочие краткосрочные активы	019	7 908	6 846
Итого краткосрочных активов (сумма строк с 010 по 019)	100	15 926	11 476
Активы (или выбывающие группы), предназначенные для продажи	101		
II. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Финансовые активы, имеющиеся в наличии для продажи	110		
Производные финансовые инструменты	111		
Финансовые активы, учитываемые по справедливой стоимости через прибыли и убытки	112		
Финансовые активы, удерживаемые до погашения	113		
Прочие долгосрочные финансовые активы	114	312 832	235 482
Долгосрочная торговая и прочая дебиторская задолженность	115		
Инвестиции, учитываемые методом долевого участия	116		
Инвестиционное имущество	117		
Основные средства	118	256	323
Биологические активы	119		
Разведочные и оценочные активы	120		
Нематериальные активы	121	36	40
Отложенные налоговые активы	122		
Прочие долгосрочные активы	123		
Итого долгосрочных активов (сумма строк с 110 по 123)	200	313 124	235 845
БАЛАНС (строка 100+строка 101+строка 200)		329 050	247 321
Обязательство и капитал	Код строки	На конец отчетного периода	На начало отчетного периода
III. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Займы	210		
Производные финансовые инструменты	211		
Прочие краткосрочные финансовые обязательства	212		
Краткосрочная торговая и прочая кредиторская задолженность	213		
Краткосрочные резервы	214		
Текущие налоговые обязательства по подоходному налогу	215	487	213
Вознаграждения работникам	216		
Прочие краткосрочные обязательства	217	12 103	19 798
Итого краткосрочных обязательств (сумма строк с 210 по 217)	300	12 590	20 011
Обязательства выбывающих групп, презназначенных продажи			
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Займы	310	241 128	176 240
Производные финансовые инструменты	311		
Прочие долгосрочные финансовые обязательства	312		
Долгосрочная торговая и прочая кредиторская задолженность	313		
Долгосрочные резервы	314		
Отложенные налоговые обязательства	315		
Прочие долгосрочные обязательства	316		
Итого долгосрочных обязательств (сумма строк с 310 по 316)	400	241 128	176 240
V. КАПИТАЛ			
Уставный (акционерный) капитал	410	74 054	50 396
Эмиссионный доход	411		
Выкупленные собственные долевые инструменты	412		
Резервы	413		
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	414	1 278	674
Итого капитал, относимый на собственников материнской организации (сумма строк с 410 по 414)	420	75 332	51 070
Доля неконтролирующих собственников	421		
Всего капитал (строка 420+/- строка 421)	500	75 332	51 070
БАЛАНС (строка 300+строка 400+строка 500)		329 050	247 321
		0	0

Директор ТОО МФО GROUP Инвест Наурызбаева Ж.И.
подпись

Главный бухгалтер ТОО МФО GROUP Инвест
(фамилия, имя, отчество)
подпись

Место печати

Приложение 4 к приказу Министра финансов
Республики Казахстанот 20 августа 2010 года № 422
Наименование организации: ТОО МФО GROUP ИНВЕСТ

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ (прямой метод)

по состоянию на "31" декабря 2021 года

тыс.тенге

Наименование показателей	**Код стр.**	**За отчетный период**	**За предыдущий период**
I. ДВИЖЕНИЕ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ			
1. Поступление денежных средств, всего (сумма строк с 011 по 016)	**010**	**152 029**	**66 280**
в том числе:			
реализация товаров и услуг	011	107 090	37 586
прочая выручка	012		
авансы, полученные от покупателей, заказчиков	013		
поступления по договорам страхования	014		
полученные вознаграждения	015	16 620	14 539
прочие поступления	016	28 319	14 155
2. Выбытие денежных средств, всего (сумма строк с 021 по 027)	**020**	**213 528**	**135 023**
в том числе:			
платежи поставщикам за товары и услуги	021	2 845	2 927
авансы, выданные поставщикам товаров и услуг	022	300	300
выплаты по оплате труда	023	9 714	8 950
выплата вознаграждения	024	3 592	3 521
выплаты по договорам страхования	025		
подоходный налог и другие платежи в бюджет	026	891	779
прочие выплаты	027	196 185	118 546
3. Чистая сумма денежных средств от операционной деятельности (строка 010 - строка 020)	**030**	**-61 498**	**-68 744**
II. ДВИЖЕНИЕ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ			
1. Поступление денежных средств, всего (сумма строк с 041 по 051)	**040**	**0**	**200**
в том числе:			
реализация основных средств	041		200
реализация нематериальных активов	042		
реализация других долгосрочных активов	043		
реализация долевых инструментов других организаций (кроме дочерних) и долей участия в совместном предпринимательствефинансовых активов	044		
реализация долговых инструментов других организаций	045		
возмещение при потере контроля над дочерними организациями	046		
реализация прочих финансовых активов	047		
фьючерсные и форвардные контракты, опционы и свопы	048		
полученные дивиденды	049		
полученные вознаграждения	050		
прочие поступления	051		
2. Выбытие денежных средств, всего (сумма строк с 061 по 071)	**060**	**36**	**283**
в том числе:			
приобретение основных средств	061	23	
приобретение нематериальных активов	062	13	283
приобретение других долгосрочных активов	063		
приобретение долевых инструментов других организаций (кроме дочерних) и долей участия в совместном предпринимательстве	064		
приобретение долговых инструментов других организаций	065		
приобретение контроля над дочерними организациями	066		
приобретение прочих финансовых активов	067		
предоставление займов	068		
фьючерсные и форвардные контракты, опционы и свопы	069		
инвестиции в ассоциированные и дочерние организации	070		
прочие выплаты	071		
3. Чистая сумма денежных средств от инвестиционной деятельности (строка 040 - строка 060)	**080**	**-36**	**-83**
III. ДВИЖЕНИЕ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ			
1. Поступление денежных средств, всего (сумма строк с 091 по 094)	**090**	**100 000**	**100 391**
в том числе:			
эмиссия акций и других финансовых инструментов	091		
получение займов	092	100 000	80 000
полученные вознаграждения	093		
прочие поступления	094		20 391
2. Выбытие денежных средств, всего (сумма строк с 101 по 105)	**100**	**35 086**	**30 809**
в том числе:			
погашение займов	101	35 086	30 809
выплата вознаграждения	102		
выплата дивидендов	103		
выплаты собственникам по акциям организации	104		
прочие выбытия	105		
3. Чистая сумма денежных средств от финансовой деятельности (строка 090 - строка 100)	**110**	**64 914**	**69 582**
4. Влияние обменных курсов валют к тенге	**120**		
5. Увеличение +/- уменьшение денежных средств (строка 030 +/- строка 080 +/- строка 110)	**130**	**3 380**	**755**
6. Денежные средства и их эквиваленты на начало отчетного периода	**140**	**4 563**	**3 808**
7. Денежные средства и их эквиваленты на конец отчетного периода	**150**	**7 943**	**4 563**

Директор ТОО МФО GROUP Инвест Наурызбаева Ж.И.
(фамилия, имя, отчество)
подпись

Главный бухгалтер ТОО МФО GROUP Инвест
(фамилия, имя, отчество)
подпись

Место печати

Приложение 3
к приказу Министра финансов
Республики Казахстан
от 20 августа 2010 года № 422

Наименование организации: ТОО МФО GROUP ИНВЕСТ

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ

по состоянию на "31" декабря 2021 года

тыс.тенге

Наименование показателей	Код стр.	За отчетный период	За предыдущий период
Выручка	010		
Себестоимость реализованной продукции и оказанных услуг	011		
Валовая прибыль (строка 010 - строка 011)	012	0	0
Расходы по реализации	013	7 443	5 053
Административные расходы	014	8 259	6 177
Прочие расходы	015	2 562	14
Прочие доходы	016	6 738	2 639
Итого операционная прибыль (убыток) (+/- строки с 012 по 016)	020	-11 527	-8 605
Доходы по финансированию	021	16 101	12 722
Расходы по финансированию	022	3 826	3 931
Доля организации в прибыли (убытке) ассоциированных организаций и совместной деятельности, учитываемых по методу долевого участия	023		
Прочие неоперационные доходы	024		
Прочие неоперационные расходы	025		
Прибыль (убыток) до налогообложения (+/- строки с 020 по 025)	100	748	186
Расходы по корпоративному подоходному налогу	101	143	37
Прибыль (убыток) после налогообложения от продолжающейся деятельности (строка 100 - строка 101)	200	604	149
Прибыль (убыток) после налогообложения от прекращенной деятельности	201		
Прибыль за год (строка 200 + строка 201) относимая на:	300	604	149
собственников материнской организации		604	149
долю неконтролирующих собственников			
Прочая совокупная прибыль, всего (сумма строк с 410 по 420):	400	0	0
в том числе:			
Переоценка основных средств	410		
Переоценка финансовых активов, имеющихся в наличии для продажи	411		
Доля в прочей совокупной прибыли (убытке) ассоциированных организаций и совместной деятельности, учитываемых по методу долевого участия	412		
Актуарные прибыли (убытки) по пенсионным обязательствам	413		
Эффект изменения в ставке подоходного налога на отсроченный налог дочерних организаций	414		
Хеджирование денежных потоков	415		
Курсовая разница по инвестициям в зарубежные организации	416		
Хеджирование чистых инвестиций в зарубежные операции	417		
Прочие компоненты прочей совокупной прибыли	418		
Корректировка при реклассификации в составе прибыли (убытка)	419		
Налоговый эффект компонентов прочей совокупной прибыли	420		
Общая совокупная прибыль (строка 300+строка 400)	500	604	149
Общая совокупная прибыль относимая на:			
собственников материнской организации		604	149
долю неконтролирующих собственников			
Прибыль на акцию:			
в том числе:			
Базовая прибыль на акцию:			
от продолжающейся деятельности			
от прекращенной деятельности			
Разводненная прибыль на акцию:			
от продолжающейся деятельности			
от прекращенной деятельности			

Директор ТОО МФО GROUP Инвест Наурызбаева Ж.И.
(фамилия, имя, отчество)
подпись

Главный бухгалтер ТОО МФО GROUP Инвест
(фамилия, имя, отчество)
подпись

Место печати

Меншік иесі: «Сан-Ай» пресс ЖШС

Директор
Егиншибаева Анар Жақсыбекқызы

Ақылдастар алқасы:
Әбілбай Садықбаев
Данияр Сұлтанбеков
Рысбай Кәрімов

Бас редактор
Сыдықова Жанар ТҰРДЫБЕКҚЫЗЫ

Жауапты хатшы
Зибаш ӘЛИ
8 705 982 76 61

Газет Қазақстан Республикасы Ақпарат және Қоғамдық даму минитрлігінде қайта тіркеліп, 2021 жылдың 28 сәуір айында есепке алу туралы № KZ36VPY00035077 куәлігі берілген.

Республикалық «Ел тілегі» тәуелсіз ақпараттық, танымдық, қоғамдық-саяси газеті ҚР СТ ИСО 9001-2016 «Сапа менеджіменті жүйесі» талаптарына сәйкес сертификатталған

Алғашқы есепке қою кезіндегі нөмірі мен мерзімі №8729 – Г, 19.10.2007 ж

Редакцияның мекен-жайы:
Қызылорда қаласы, Байтұрсынов көшесі 46/36
Телефон:
8 777 752 54 63

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттелді. «ASU» баспа үйі» ЖШС сенімгерлік басқаруындағы «Сыр медиа» ЖШС баспаханасында басылды. Қызылорда қаласы Сұлтан Бейбарыс көшесі,4 А үй Телефон: 40-06-68,

Газет әр аптаның сәрсенбі күні жарық көреді

Газетті тасымалдауға «Сан-Ай» пресс ЖШС Тел: 27-85-75 және «Қазпошта» АҚ Қызылорда облыстық филиалы жауапты Тел: 23-54-91

Қолжазба өңделеді және авторға қайтарылмайды
Жарияланымдар газеттің түпкілікті көзқарасын білдірмейді
Газет бетіндегі жарияланымдардың позициясы мен фактілері үшін редакция жауап бермейді

Таралымы 6000 дана
Индекс 66503
Тапсырыс №1364

E-mail:gazeta_eltilegi@mail.ru
Электронды нұсқасы: https// ret-gazeta.kz/